

grip" deze nieuwe secte, die haar ideeën op echt amerikaansche wijze propageert, blijkbaar over geweldig groot kapitaal beschikt en naast ontelbare brochures, ook een typografisch goed verzorgd tijdschrift uitgeeft, onder den titel: „The Kingdom Digest“.

Wie het mogelijk is, dat menschen die trouwe leden zijn van de Chr. Ref. Church door deze dwaasheid nog bekoord kunnen worden, is alleen te verklaren als men let op bovengenoemd verschijnsel in deze kerken. Men heeft in de amerikaansche kerken niet de scherpe af-scheiding van gereformeerd en niet-gereformeerd, die we in Nederland plachten te hebben. De kerken hier staan steeds onder den invloed van den amerikaan-schen geest, menschen die in Nederland Ned. Herv. waren, of heelemaal tot geen kerk behoorden, kunnen door allerlei oorzaak in Amerika in de Chr. Ref. Church terecht komen, het latere geslacht van de emigreerende Hollanders gaat gemengde huwelijken aan, of komen geheel onder den invloed van het ame-rikaansche religieuze leven, dat humanistisch van in-slag en karakter is.

En de Kerk zelf schijnt niet de noodige kracht te bezitten om den eigen gereformeerden stijl voldoende te handhaven en deze inkomende elementen tot een positieve gereformeerde belijdenis in leer en leven te brengen. Integendeel, in verschillende kerken schijnt er een neiging tot het compromis te zijn. Het vroegdoopen van kinderen b.v. heb ik in Amerika nog nergens aangetroffen. Wel het systeem, dat men bij ons in de Ned. Herv. kerk heeft van de z.g. „vaste“ doopdagen. Eens per maand of wanneer er een vol-doud aantal doopelingen opgespaard zijn, wordt de doop bediend en wanneer men naar de reden vraagt, waarom zoolang gewacht wordt, is het stereotype an-twoord: de moeder moet er immers bij zijn, zij heeft het meeste met de opvoeding te maken. Een geval, dat ik pas hoorde in een der Chr. Ref. Churches demon-streert de moelijkheid waarvoor men hier zit. Kinderen worden er in Amerika uitsluitend in de zieken-huizen geboren, een verarming van het gezinsleven m.i., maar de doktoren weigeren eenvoudig thuis te

helpen. Nu schijnt een der nieuwste amerikaansche snuffjes te zijn dat de mannelijke babies besneden moeten worden, omdat dit prophylactisch werkt. En voor de „hygiëne“ doet men in Amerika alles, en wan-neer de eens moeder er toe over gaat volgt heel gauw de andere. Nu was er een baby door deze kunstbewer-king ernstig ziek geworden, waardoor de „doopdag“ werd uitgesteld en dus ook de andere babies maar te wachten hadden.

Onder dergelijke insluipende toestanden is er van een zuiver zien van het Verbond geen sprake meer.

Ook mist men hier de positieve leiding van de kerke-lijke pers en van hen die tot het geven van leiding ge-roepen zijn.

Een der problemen die de hoofden en harten hier nog al warm maken, schijnt b.v. te zijn de kwestie van het doopen van aangenomen kinderen. Het gou-vernement geeft kinderen weg van ouders, wier naam om de een of andere reden niet bekend gemaakt wordt. Ieder kan zulk een kind wettelijk adopteren. Nu zijn er kinderloose gezinnen die hiervan gebruik maken en afschoon men niets afweet van zoo'n kind, willen velen het toch gedoopt hebben. Ook al werd het kind geheel buiten den Verbondskring geboren, gelooft men, dat louter door het aannemen van zoo'n kind, dit in het Verbond komt en dus recht heeft op den doop. De synode schijnt eerst een positieve houding aangenomen te hebben in deze kwestie, maar later, toen er critiek op kwam, het aan het oordeel van de plaatselijke kerken over te laten.

Dat in den Verbondskring het „mogen“ tevens een „moeten“ en het „moeten“ tegelijk ook een „mogen“ inhoudt, schijnt men niet te verstaan, maar op deze manier wordt het Verbondsbefel bij de menschen al meer uitgehold. En naar mijn meening is het juist dit waar het in de toekomst op aan zal komen.

KERK en VERBOND zijn de twee fundamentele belijdenisstukken waarop de gereformeerde kerken in Amerika zich zullen te bezinnen hebben, wil men het eigen karakter tegen den amerikaanschen sektegeest kunnen handhaven. Zonder een zekerstelling van deze twee fundamentele belijdenisstukken dreigt het ge-

vaar dat de kerken zich zullen „opmengen“ en verworden tot een der vele denominaties, misschien nog met eigen „christelijk society-life“, waarin men het goed met elkander bedoelt en het „keep smiling“ van een „nice-people“ de omgangsafer verangenaamt — waarvan wij in Nederland inderdaad nog wel iets kunnen leeren! — maar waarbij de Kerk als Lichaam van Christus toch aan haar hooge roeping ontzonken is en dus geen toekomst meer hebben kan.

V. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

DE VRIJGEMAAKTE GEREFORMEERDEN EN DE ANTI-REVOLUTIONNAIRE PARTIJ EN POLITIEK.

IV (Slot).

III. Het gevolg van de bediening van voornoemde sleutelmacht door de synodocratische leden der A. R. P. is voor de vrijgemaakten, dat zij van de Gees-telijke gemeenschap zijn afgesneden en dus geen deel meer hebben in het Rijk Gods. Daaruit vloeit op synodocratisch standpunt voort, dat de synodo-craten, als zij hun kerkelijke woorden ernstig nemen, op het erf van het koninkrijk Gods ook geen chris-telijke politiek meer kunnen drijven in samenwer-king met de vrijgemaakten.

Reeds bij de toelichting van de eerste stelling is er op gewezen, dat de synodocratische leden der Partij ons op hun kerkelijke vergaderingen hebben veroor-deeld als scheurmakers en/of ketters, die valsche leer voorstaan. Ons van hen losmakend, hebben wij, volgens hen, het lichaam van Christus verscheurd en de scha-pen van Hem niet vergaderd maar verstrooid. Van die zonde hebben wij ons, volgens hen, tot op heden niet willen bekeeren. Daarom meenen zij terecht van ons gezegd en voor Gods aangezicht gezworen te hebben, wat zij tot driemaal toe in Generale Synode bijeen

schuiven. We hooren aanstonds wat Dr Smilde in de „Korte Verklaring“ van 1905 inleest en wat inderdaad in volle werkelijkheid in 1942/46 door de geheele synodale factie in haar leerstellingen werd „beleden“. Maar dat wil natuurlijk heelemaal niet zeggen, dat de „Korte Verklaring van 1905“ zoo moet of zelfs zoo mag gelezen worden. Ik geloof daar niets van. Ik ge-loof, dat, als die synode van 1905 of de commissie, welke die verklaring opstelde, dat alles bindend had willen vaststellen, confessioneel uitspreken, die heele „Korte Verklaring“ een listig, onwaarschijnlijk, diploma-tiek en onkerkelijk stuk zou zijn geweest. We komen daar uiteraard later weer op terug.

Neen, wat we zoo bij Dr Smilde te lezen krijgen is: wat hij en de zijnen in 1905 inlezen en wat inderdaad in 1942, '43, '45, '46 door de Gereformeerde Kerken als „goddelijke waarheid“ werd beleden. Wel schamen zich heel velen van de kinderen deze kerken voor de laatste, synodale pirouettes op het confessionele koord en langen ze den confessionelen drank een klein, of liever: een heel beetje aan — maar de feiten liggen toch niet anders.

Het eerste wat we graag van Dr Smilde willen hooren is natuurlijk het antwoord op de kernvraag van het gansche dogmatische conflict: wat ver-zegelen de sacramenten? Of, specialer: wat verzegelt de doop?

In deze vraag naar de verzegelende kracht van het sacrament, concentreert en concretiseert zich inderdaad de geheele leerkwes-tie. Want allen, syno-dalen en vrijgemaakten, zijn het er over eens, dat het sacrament een teeken en zegel is van het ver-bond of de belofte. Maar de groote vraag is dan: hoe worden dan verbond en die belofte verder om-schreven?

Als men nauwkeurig gedefinieerd heeft wat het sacrament verzegelt, is daarmee tegelijk principieel over den inhoud van verbond en belofte een uitspraak gedaan.

Het antwoord, dat Dr Smilde op die centrale vraag: wat verzegelen de sacramenten; wat verzegelt de doop? geeft, is prachtig van duidelijkheid!

De doop, zoo betoogt hij, verzegelt volgens de sy-node van 1905 en 1942, '43, '45, '46 „VOORHANDEN GENADEBEZIT“, „SUBJECTIEVE GENADE“, „DE DOOR DEN GEEST TOEGEPASTE BELOFTE GODS“ (pag. 268).

Daar is weer geen woord fransch bij! 't Is krèk het-zelfde als wat de Deputaten voor zwarigheden onder aanvoering van Prof. Grosheide eenmaal aan Cand. Schilder schreven.

Ik wil het, langzaam, nóg eens zeggen: de doop ver-zegelt voor-han-den-genade-bezit. 't Klinkt wel wat roomsch. Die spreken ook van een genade die je „bezit“. En bezit is wel wat „bezieterig“. Maar flat, duidelijk is het in ieder geval wél.

Het spreekt nu vanzelf, dat Dr Smilde ook rustig en eerlijk de consequentie uit zijn stelling trekt en dus poneert dat waar géén „genade bezit“, „voor-handen“ is (ik moet toch heusich nog aan dat woord wennen al hoort het in het betoog heelemaal thuis en al vindt Prof. Dijk het zoo mooi) geen „ware“,

POPULAIR-WETEN - SCHAPPELUKE SCHETSEN

OM HET HART DER REFORMATIE. II

Het woord bevat alle beloften Gods, en het geloof neemt ze alle aan. De inhoud van het woord is Christus, de gansche Christus.....

Dr H. Bavinok.

We willen nu over het boek van Dr Smilde zelf gaan spreken.

In zijn „Woord vooraf“ schrijft Prof. Dijk, dat Smilde's boek geschreven is in een „milden toon“.

Ik wil eerlijk opblechten, dat ik een beetje schrok, toen ik deze woorden las! Dat kwam, omdat ik met dat spreken en schrijven over den „toon“ in dezen kerkstrijd heel akelige ervaringen heb opgedaan.

Hoevaak is het me al niet overkomen dat, wanneer ik met een besten synodalen broeder over den kerk-strijd, dien we allen moeten voeren, sprak en het ging hem daarbij niet naar den vleeze, deze met een meestal niet zeer eleganten zwaai zijn aanvals- of verdedigingsfront verlegde door van de „zaak“ af te stappen en het chapitree van den „toon“ aan te snij-den. Dan wordt de „toon“ gebruikt als een afleidings-manoeuvre, een „afweerslag“, een nevelgordijn, of hoe de camouflagemiddelen in den oorlog ook verder mogen hetten.

Maar bovendien ben ik over den inhoud van het be-grip „toon“, zooals vele synodale broeders dat han-teeren, allesbehalve gerust. Sommigen schijnen daar-onder alleen te verstaan het gebruiken van zeer nette en naar hun natuur heel „zachte“ woorden. Als zulke woorden maar gehanteerd worden is de zaak, wat den „toon“ betreft, zoo denken ze, gezond. En dat ben ik heelemaal niet met hen eens. Menschen kunnen je met zachte woorden, misschien zelfs met een zekere ge-voeligheid en bewogenheid, dingen zeggen, die snijden en wonden, duizendmaal erger dan een hard en klin-kend scheldwoord dat kan doen.

Laat ik een voorbeeld noemen: Is er iemand, die streelender en met meer uotie spreken kan dan Prof. den Hartogh? Zijn z'n woorden niet zoeter dan honing en honingzeem? Maar als hij ergens zegt dat zijn be-zwaarde broeders de waarheid van de verlorenheid in zichzelf, van de verdiende hellestraf, van de onbe-kwaamheid tot eepig goed, en van den dood in zonden en misdaden, van de schrikkelijkheid onzer ongerech-tigheden tegenover een heilig God, van onze zwakheid en nood tegenover onze doodsvijanden, in één woord het stuk der ellende op den achtergrond plaatsen. Als hij voorts betoogt dat bij die broeders de verkie-zende liefde Gods, de vrije genade in Christus voor arme, des doods schuldige zondaren, de zaligheid van hem wiens zonden zijn vergeven, die van de straf voor eeuwige is ontheven, de kern van het Evangelie, dat Christus Jesus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken, niet genoeg tot zijn recht komt, en

nog veel meer van dat fraais — dan vind ik dat mee van het scherpste en meest wondende en minst broeder-lijke van wat in de laatste jaren onder ons geschreven werd.

Zoo was ik dan tamelijk kopschuw, toen ik het donkerrood-met-goud-en boek ging lezen. Maar, ik zeg het met vreugde: mijn vrees is beschaamd geworden. Het boek van Dr Smilde is inderdaad nobel van toon. Wel is het ook van begin tot het eind doordrenkt en beheerscht door de reeks van caricatuurvoorstellingen welke onder onze synodale broeders omtrent onze op-vattingen rondspoken, maar dat kan ik Dr Smilde toch niet kwalijk nemen — al zal ik ze weer moeten bestrijden. Dr Smilde kan de dingen eenvoudig niet anders zien. Vooreerst is, wat hij zegt, tengevolge van een systematisch opgezette en tot op den huidigen dag volgehouden caricaturale voorlichting onder zijn syno-dale medegenooten al zó vaak bewoerd, dat men, een-maal in dien kring en onder die suggestie levende, wel een reus naar den geest mag zijn om tegen zoo'n „Gesamturteil“ te kunnen optornen. En bovendien: het theologische begrippenapparaat en de theologische denkcategorieën, waarmee Dr Smilde opereert en die hem zoozeer vleesch en bloed zijn geworden, dat hij er volkomen door beheerscht wordt, staat hem eenvoudig-weg niet toe zijn bezwaarde broeders anders te zien dan in dat valsche licht waarin hij ze nu inderdaad beschouwt. We komen daar nog nader op terug.

Is zoo het boek van Dr Smilde inderdaad een boek van goeden toon — het is, en dat is nog veel meer waard, ook een volstrekt eerlijk boek.

Ik wil dat demonstreeren aan de wijze, waarop hij den inhoud van de beruchte en fatale leerbeslissingen van 1942 enz., opdeft en den volke ten toon spreidt. Dat geschiedt bij Dr Smilde met het pathos en de verve van één, die in de synodale leerstrophen het lied van zijn eigen ingezogen en ingewortelde theolo-gische overtuigingen hoort zingen en die met deze leerstellingen ver is uitgerezen boven het niveau waar-op men over deze dingen nog discussieeren kan.

We zullen dus nu nader bezien wat Dr Smilde — met Prof. Dijk als impressario en toegejuicht door diens broeders in den synodalistischen geloove — als den inhoud, den beroemden „zakelijken inhoud“, van de synodale leerbeslissingen ziet.

Voor Dr Smilde staat het zó: de Utrechtsche uit-spraken van 1942 geven „eenvoudig een uitwerking van de lijnen door Utrecht 1905 uitgestippeld“ (pag. 331). En de laatste creatie uit de geheime synodale keuren, de z.g. vervangingsformule, handhaaft, zooals we weten en zooals ook Dr Smilde accentueert den zakelijken inhoud van 1905 en 1942/43/45 ge-heel en al. Deze „zakelijke inhoud“ van 1905 enz. mag immers volgens de laatste Synode niet worden prijs-gegeven.

Om nu Dr Smilde's visie op de laatste synodalis-tische, confessionele uitspraken te leeren kennen, hebben we derhalve niets anders te doen dan goed te luisteren naar wat, althans volgens zijn oordeel, de synode van 1905 vaststelde.

Voor we evenwel aan Dr Smilde hier en daar het woord geven, wil ik eerst voor een misverstand waar-